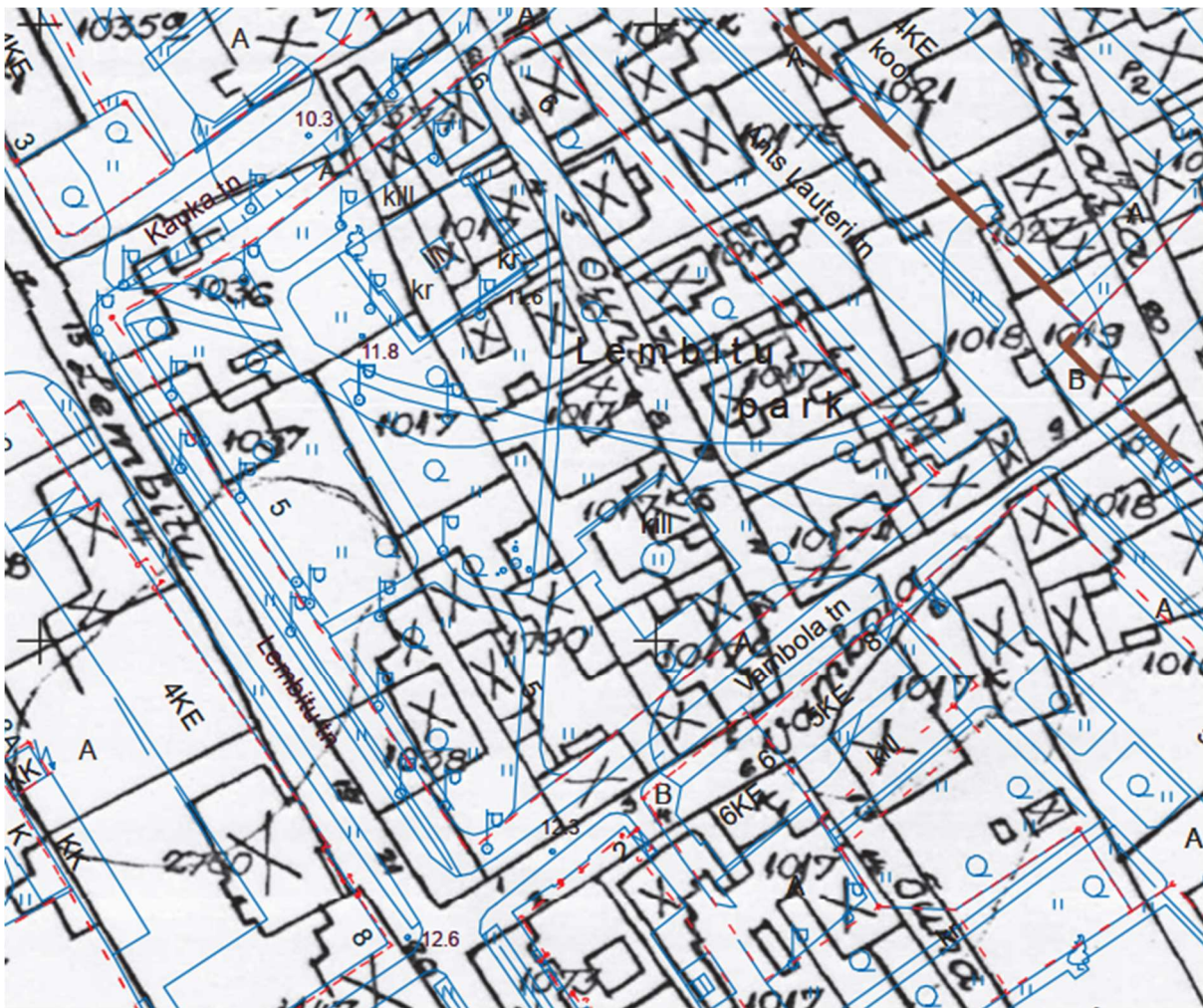

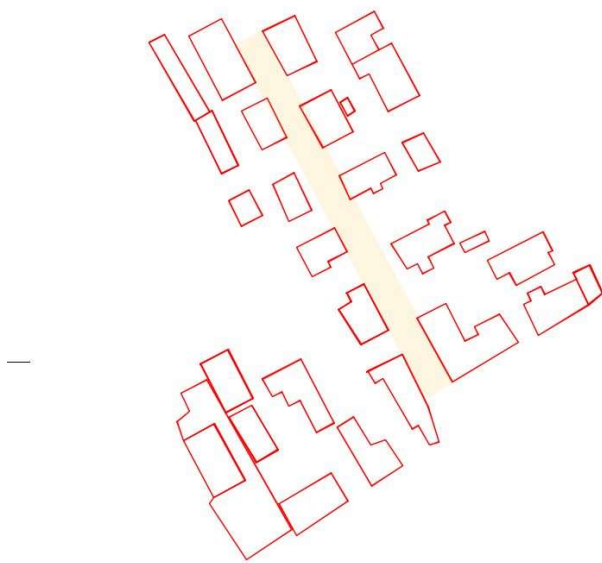
Ukraina aiad Lembitu pargis

Projekti peaidee on markeerida pargialal kvartali kihistused, mis vihjavad Venemaa sõjakuridegudele minevikus ja olevikus ning lisada uusi erinevaid funktsioone loovaid täiendusi, mis toetavad nii ukraina kogukonna kui kohalike hobitegevust.

Esimene kihistus on ennesõjaaegne hoonete struktuur, mis kadus nõukogude vägede Tallinna pommitamise tagajärjel.

Vanade majade kontuurid joonistuvad välja punaste joontena – madala punase müüri/istekohana, mis läbipääsu kohtades on katkestatud (visuaalselt jätkub maapinnal punase sillutisena). See on valus meeldetuletus, mis viitab tänasele Ukrainale, sõja hävitavale iseloomule ja ohule, mis ei näi kaduvat.

Ennesõjaaegset kvartalit läbis Õuna tänav – samale kohale on kujundatud piklik Õuna väljak, kus saab toimuda erinevaid üritusi vastavalt aastaajale – pidustusi, laatasid, ajutine turg, kontserte, uisuväli jne. Väljakut liigendavad olemasolevad puud ning lisatavad põõsa- ja puudegrupid. Väljakul on ka purskkaevud – otse tänavapinnast väljapurskavad uduvihmajoad, mille vahelt saab läbi käia, kuumal suvepäeval end kasta.

Väljaku keskosas, ühe endise hoone kohal, on pargikiosk, kus on avalikud tualetid, väike müügi/rendi koht ja avalik joogiveekraan. Kiosk on ühtlasi ka S-1 klassi variend 30-le inimesele. Ehitise viltune mätaskatus on talvisel ajal väikeseks kelgumäeks.

Teise kihistusena säilib pargi sõjajärgne struktuur, mille alla nõukogude võim peitis oma sõjapurustused – park kõrghaljastuse ja põõsastega, olulisemad käiguteed ning olemasolev tänavavalgustus.

Uue kihistusena on parki lisandunud müüride vahele „toad,“ millest igal on oma funktsioon ja sellele vastav kujundus.

Ruumikujunduses on kasutatud palju rõõmsavärvilisi mustreid. Eesti ja Ukraina rahvamustrites on üllatavalt palju sarnasust, osaliselt tuleneb see mõlema rahva kokkupuutest viikingitega, kes jõudsid nii Eestis kui Ukrainasse ning mõjutasid kohalikku kultuuri.

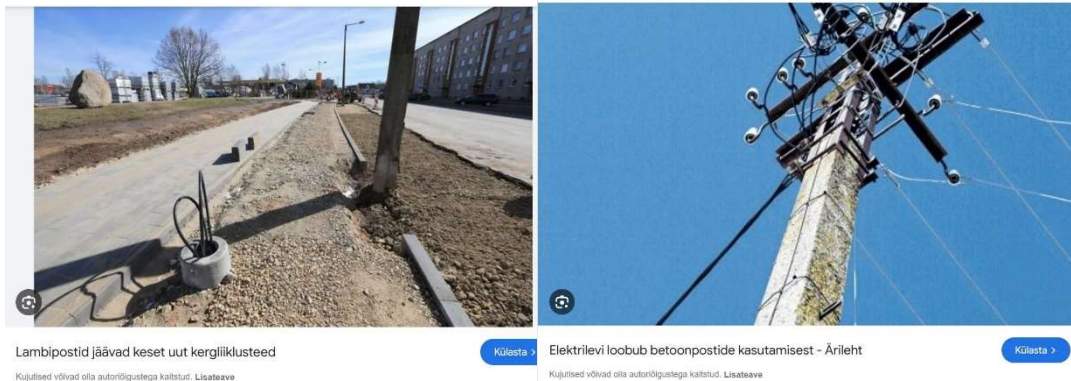

„Toad“ on igaüks oma mustriga ning oma elementidega, mis kutsuvad ühte ruumi sarnase huviga inimesi: lastetoad, lugemistuba, aiandustuba, kunstisaal, maletuba, koertetuba, jõusaal, spordiruum, piknikutuba jne. Osa ruume on täis külvatud lilli, vilja, kõrrelisi vmt. Ühe vilja-aia juurde on paigutatud ka olemasolev **vilja külvava neiu skulptuur**.

Pargi väljaehitamise **protsess** võib olla mitme etapiline – esimeses etapis rajatakse punastest joontest struktuur, kiosk ja väljak, kuid nn tubade sisustamine võib jääda inimeste ühisloomeks. Ruumimustrid võivad kujuneda jääk- või taaskasutusmaterjalidest, ühiselt saab rajada nn sisustust ning seda ei pruugi korraga välja ehitada.

Kasutatav materjal võiks olla võimalikult vandaalikindel kuid samas ka ökoloogiline ja ökonoomne. Teed ja väljak on kaetud sillutiskivi ja tänavaplaatidega, nn müürid võivad olla endistest betoonelementidest – näiteks vanadest tänavavalgustus- või elektripostidest, mis lõigatakse sobivasse mõõtu ja viimistletakse punase betooniga. Detailid saab paigaldada otse maapinnale killustikalusele või vajadusel panna talana metallpostidele, et element ei suruks

puude juurtele (alternatiivina võib kasutada ka täispuitdetalle, mis on ilmastikukindlaks töödeldud ning kaetud värviga või valada uued punasest betoonist elemendid).

Betoonelementidele kinnitatakse puitistmed, Õuna väljaku äärsetele müüridele metallist rulasõidu servad. Seespool on led-valgusribad, mis süttivad hämaruse saabudes ja markeerivad vana struktuuri pimedas.

Pargi haljastus on jaotatud tinglikult kolmeks – A. Lauteri tänava ja Lembitu tänava äärde jääb metsikum pargiala, kus on tihedamad põõsapuhmad, alustaimestik on omane puisniidule, seda niidetakse vaid kord aastas, siin on mahalangenud oksti, pesapaiku linnaloomadele, putukatele ja lindudele, keskmine osa väljaku ääres on aga nõ kultuurne niidetud alaga park, kus saab mängida palli, pidada piknikku, päevitada jne.,

Olemasolevast haljastusest säilivad kõik terved ja elujõulised puud ja põõsad. Osa puid jäävad „tubade“ sisse – näiteks ukrainlastele istutatud punane vaher.

Juurde istutatavate puude ja põõsaste valikul on oluline nende tähendus nii eesti kui ukraina kultuuriruumis ning ka see, et linnalindude-loomade söögilaud saaks kaetud. Väga suureks kasvavaid puid ei ole lisatud, sest pargis on piisaval hulgal suuri hobukastaneid, vahtraid, pärnasid ja tammesid, mis annavad pargile varju. Puudu on pigem põõsaserindest ja väiksematest puudest. Vähe on ka okaspuuliike.

Õuna väljaku juurde on ette nähtud erinevad õunapuu ja iluõunapuu sordid, mis kevadeti pakuvad rohket silmailu. Põõsastest võiksid siin olla lastele ohutud liigid: sõstrad, madalad kirsid, viirpuu sordid, sinikuslapuud, arooniad, kirss-kontpuud, pihlaka sordid, hariliku kukerpuu ja hariliku sarapuu sordid ja hariliku kadaka, hariliku kuuse, torkava kuuse ning kanada kuuse madalakasvulised sordid, paar hall nulgu võiks ka lisada. Kioski vastu on ette nähtud istutada jõulupuu – vähemalt 6-aastane serbia kuusk.

Kogu pargi perimeeter on täiendatud ukraina rahvuspuu- **kalyna** ehk lodjapuuga. Kalyna on üks Ukraina kultuuri lahutamatu sümboleid, mis on laialdaselt ülistatud rahvusluules, rahvalauludes, legendides ja maalikunstis. Viljade punast värvi omistatakse sageli saja-aastasele verevalamisele Ukraina rahva vabaduse eest, valged õied tähistavad puhtust ja lootust, rohelised lehed aga viitavad uute põlvkondade väljavaadetele. Iidsetel aegadel oli tagaaias asuv kalyna märk sellest, et perekonnas oli vallaline tütarlaps. Eestis on harilik lodjapuu pärismaine ning vastupidav.

Metsikumas aia osas on väiksematest puudest ja põõsastest lisatud hariliku ja valge pihlaka sordid, paju ja remmelga sordid, kibuvitsa sordid, siberi ja võsundkontpuu sordid, lodjapõisenela sordid, hariliku lodjapuu sordid, hariliku sarapuu sordid, kuldsõstar, hariliku kadaka sordid, mägimännid ja madalamad hariliku männi sordid.

Metsikul alal lastakse taimedel vabalt vahada.

Metsiku ala alustaimestik koosneb kohalikest elurikkuse taimedest, mis meelitavad putukaid ja liblikaid: kollane karikakar, lõhnav maarjahein, harilik kurekell, suureõiene kellukas, kurekellukas, ümaralehine kellukas, arujumikas, angerpist, hobumadar, liht-naistepuna, harilik härjasilm, harilik käokann, harilik kukesaba, harilik pune, hõbemaran, pääsusilm, ürt-punanupp, kassiristik, naistenõges, salveid jt. Varjulisematel aladel on laaneülased, sõnajala sordid, sinililled, siniliiliad.

Kliimasoojenemise taustal on oluline, et pargis on nii päikeselisi kui varjulisi alasid, võimalus on osa „tubadest“ katustada purjeriide või kergkatusega. Siin on niiskemaid ja kuivemaid alasid, vihmavesi suunatakse ümbritevale looduspinnasele või tehakse maa-alune

vihmaveekonteiner, kuhu kogutakse vett, mida saab põua ajal kastmiseks kasutada. Rohkelt on lisatud puid-põõsaid, maapinnale looduslikku alustaimestikku. Metsikumal pargialal hoitakse looduslähedast keskkonda mahalangenud okste, puutüvede, sambla ja kõdulehtedega. Materjalikasutus on võimalikult väikese CO₂ jalajäljega – kasutatakse taaskasutatavid ehituselemente või väikese CO₂ jalajäljega materjali (puit).

Kõige olulisem on aga, et park on kutsuv ja pakub huvi erivanuses elanikkonnale.